

Biblioteca escolar

Codi: 102002
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	2
2500798 Educació Primària	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Parés Parral
Correu electrònic: jordi.pares@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Com a futurs mestres, cal mostrar una bona competència lingüística, tant oral com escrita, saber elaborar les activitats de manera acurada atenent a la correcció lingüística, als aspectes formals i de presentació, i mostrar una actitud participativa a les classes i interès per la matèria. Recordem que a partir del 3r curs del Grau s'haurà d'haver mostrat una competència equivalent al Nivell 2 (equivalent al C2) per a Mestres d'Educació Infantil i Primària.

Es recomana una actitud compatible amb la professió educativa, que impliqui participació activa a les classes, i amb aportacions crítiques des del respecte mutu.

Objectius

Es proposa formar els/les mestres en l'organització i l'ús d'un instrument educatiu essencial per als objectius escolars. Tots els centres disposen de biblioteca i totes els estudis assenyalen la seva influència en els resultats d'aprenentatge de l'alumnat. L'evolució cap a una societat de la informació requereix d'una ciutadania formada en el domini i l'hàbit de la lectura, la recerca d'informació i l'alfabetització digital. L'assignatura es proposa que l'alumnat entengui les biblioteques escolars com a centres de recursos diversos i plenament integrats en la dinàmica dels centres i el seu entorn; coneguin les seves diferents funcions i serveis segons les necessitats de l'alumnat i del professorat; siguin capaços d'organitzar-les i dinamitzar-les, i tinguin criteris de valoració per a escollir i actualitzar els seus materials, des dels llibres infantils -tant de ficció com de coneixements-, fins a les webs i els instruments digitals.

Competències

- Educació Infantil
- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Educació Primària

- Col·laborar en els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Detectar necessitats formatives de la població adulta en la societat de la informació.
2. Identificar les necessitats dels diferents tipus d'usuaris, seleccionar els fons adequats, organitzar-los de forma convenient i orientar en les activitats de cerca i lectura.
3. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
4. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
5. Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

Continguts

1. L'alfabetització social i els hàbits de lectura en les societats actuals.
 - 1.1. Les transformacions provocades per la lectura en nous suports.
 - 1.2. Usos i hàbits socials de lectura.
 - 1.3. Recursos i webs de suport educatiu de la lectura i l'accés a la informació.
2. Funcions i organització de la biblioteca escolar.
 - 2.1. La comunitat d'usuaris de la biblioteca.
 - 2.2. L'organització de la biblioteca: espai, mobiliari, equipaments i ordenació dels fons.
 - 2.3. Els serveis i la gestió de la biblioteca: préstec, ús de la xarxa, formació i orientació del usuari, foment de la lectura i l'extensió cultural.
 - 2.4. La relació entre la biblioteca escolar i d'aula.
3. El pla de lectura dels centres educatius.
 - 3.1. Elaboració de plans de lectura de centre (PLEC).
 - 3.2. Activitats formatives de lectura i recerca d'informació impresa i digital des de la biblioteca.
 - 3.3. Activitats formatives de lectura literària i de creació d'hàbits lectors des de la biblioteca.
 - 3.4. Recursos de difusió dels fons i activitats de la biblioteca: blogs, exposicions, jocs i concursos, etc.
4. Els diferents corpus de la biblioteca escolar.
 - 4.1. La composició quantitativa i qualitativa del fons.

- 4.2. Tipus de fons: de referència i consulta, informatius, de ficció, audició i recursos electrònics.
- 4.3. Tipus de materials de ficció i no ficció per a infants en els diferents suports.
- 4.4. Els criteris de selecció i actualització dels fons.
- 4.5. Recursos per a la selecció.
- 5. Relació del context escolar, familiar i social en la formació lectora.
 - 5.1. La col.laboració amb les biblioteques públiques de la zona.
 - 5.2. La col.laboració amb les famílies i entitats de l'entorn.
 - 5.3. Accions coordinades de foment de la lectura i extensió cultural.

Metodologia

En les 45 hores presencials: exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants, temps de treball pràctic supervisat pel professorat amb l'aprofundiment dels continguts mitjançant anàlisi de documents i pràctiques escolars, activitats diverses i visites a biblioteques escolars. Els estudiants també hauran de realitzar la preparació d'activitats autònomes i en grup fora de l'aula com a treballs de l'assignatura en la proporció reglamentada per a totes les assignatures segons els seus crèdits.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	1, 2, 5
Tipus: Supervisades			
Tutoria	14	0,56	
Tipus: Autònomes			
Treballs i lectures	75	3	1, 2, 5

Avaluació

L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria: el 80% d'assistència és el mínim per poder tenir dret a l'avaluació; en cas contrari, es considerarà no presentat. Amb aquesta condició prèvia, l'avaluació es durà a terme mitjançant els mecanismes i les activitats assenyalades. L'activitat de la sortida a una biblioteca escolar es realitzarà en horari de l'assignatura i és gratuïta, i cada estudiant hi acudirà pels seus propis mitjans. Aquells alumnat que no pugui assistir-hi haurà de fer un treball alternatiu a partir d'unes lectures proposades pel professorat.

Per poder aprovar l'assignatura s'han de presentar totes les activitats. Anàlisi d'una biblioteca escolar: avaluació 30/3/2023; Webquest de recursos digitals: avaluació 30/3/2023; exposició de llibres infantils: avaluació 15/06/2023. No s'aprovarà cap presentació, treball, activitat escrita ni activitat oral que no demostrí

un bon domini de la llengua i/o sigui plagiada. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura però l'acabin amb alguna part suspesa tindran l'oportunitat de superar el curs amb un treball autònom addicional, refent algunes de les activitats o mitjançant els mecanismes específics que s'estableixin en funció de la situació concreta de cada estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Creació d'una webquest i presentació de recursos digitals online per treballar la competència informacional (activitat individual)	30%	4	0,16	1, 2, 4, 5
Treball final en grup sobre la selecció i preparació d'una exposició de llibres	40%	4	0,16	2, 4, 5
Visita d'una biblioteca escolar i elaboració d'una infografia (activitat individual)	30%	8	0,32	2, 3, 4

Bibliografia

Llibres

BARO, Mónica; MAÑÀ, Teresa; DUSSEL, Inés; MIRET, Inés. (2021): *Huellas de un viaje. Trayectorias y futuros de las bibliotecas escolares*. Santiago de Compostela: Consellería de Cultura, Educación e Universidade de la Xunta de Galicia. Disponible a:
https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/huellas_de_un_viaje.pdf

BARÓ, M. (2019). Biblioteca, agent de canvi i de millora de l'escola. *La Rella* (32) p149-168. Disponible a:
<https://raco.cat/index.php/Rella/article/view/365243/459365>

BARO, Mónica; MAÑÀ, Teresa, VELLOSILO, Inmaculada., MIRET, Inés. (2011): *Bibliotecas escolares entre interrogantes*. Disponible a:
http://www.lecturalab.org/uploads/website/docs/2684-2-Bibliotecas_escolares_entre_interrogantes.pdf

CAMACHO, J.A. (2004): *La biblioteca escolar en España: pasado, presente... y un modelo para el futuro*. Madrid: Ediciones de la Torre (Proyecto Didáctico Quirón).

CENTELLES, J. (2005). *La biblioteca el cor de l'escola*. Barcelona: Rosa Sensat.

COLOMER, T. (2008): "La constitución de acervos". Bonilla, E.; D.Goldin, R.Salaberría (coord): *Bibliotecas y escuelas. Retos y desafíos en la sociedad del conocimiento*. México: Océano, pp.378-405

COLOMER, T. (2003). "La lectura en los proyectos de trabajo". Camps, A. (comp). *Secuencias didácticas para aprender a escribir*. Barcelona: Graó.

D.D.A.A. (2015). Els plans de lectura de centre. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 65, 5-56.

D.D.A.A. (2011). *Què llegeixen els no-lectors*. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 53, 7-75.

DURBAN, G. (2005), "La colección documental de la biblioteca escolar. Una visión integradora de contenidos, formatos y soportes" *Educación y Biblioteca* (148), pp. 99-102.

DURBAN, G. (2010): *La biblioteca escolar, avui. Un recurs estratègic per al centre*. Barcelona: Graó.

IFLA. Section of School Libraries. (2018) *Directrius IFLA/UNESCO per a la biblioteca escolar*. Disponible a:
<https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/ifla-school-library-guidelines-ca.pdf>

LAPLANA, M.; BASTIDA, D. (2008) *La biblioteca escolar com a centre de foment de la lectura*. L'experiència de l'escola Costa i Llobera. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 46: 68-82.

NÁJERA, C.(2008): ... *Pero no imposible. Bitácora de la transformació de una biblioteca escolar y su entorno*. Barcelona; México D.F.: Océano.

PORTELL, J. (2017): *Llegim? Com fer lectors entusiastes*. Barcelona: PAM

ROIG, Marta; JUAN, Anna (2018): *Com crear nous usos de la biblioteca escolar?* Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Disponible a:

https://www.educaciodema.cat/sites/default/files/guia_com_cocrear_nous_usos_de_la_biblioteca_escolar.pdf

TILKE, A. (2002) *Managing your school library and information service: a Practical handbook*. London: Facet.

Plans i programes de biblioteques escolars i recursos online en literatura infantil i juvenil

Fundació Jaume Bofill (2018). *Bibliorevolució*. [Consulta: 9 de juny de 2022].

<http://www.fbofill.cat/projectes/bibliorevolucio>

Consell Català del llibre infantil i juvenil (2021). *Revista faristol*. [Consulta: 9 de juny de 2022]

<https://clijcat.cat/faristol/>

Departament d'Educació - Generalitat de Catalunya. (2021) *Projectes. Biblioteca escolar*. [Consulta: 9 de juny de 2022] <http://www.xtec.cat/web/projectes/biblioteca>

Departament d'Educació - Generalitat de Catalunya. (2021) *La lectura, font de plaer i coneixement*. [Consulta: 9 de juny de 2022] <https://serveiseducatiu.xtec.cat/bdrlectura/categoria/biblioteca-escolar/>

Institut Obert de Catalunya (2015). *Triar llibres per infants i joves*. [Consulta: 9 de juny de 2022]

<http://miniops.ioc.cat/10/>

Programari

Google Forms.

Corubrics

Google Sites.

Canva

Imovie, Windows Movie Maker o similars.

Epergam